

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

วิทยานิพนธ์นี้ มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาค้นคว้า เรื่องรูปแบบการสร้างคำกิตก์ในคัมภีร์ สัททนีติปกรณ์ โดยศึกษาถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ที่ใช้ในการสร้างคำกิตก์ ทั้งที่เป็นองค์ประกอบหลัก และองค์ประกอบย่อย สาธนะ รูปวิเคราะห์ และโครงสร้างรูปวิเคราะห์ของสาธนะ ตลอดจนได้ศึกษาถึงประวัติความเป็นมาของคัมภีร์นี้

ผลการค้นคว้าวิจัยสรุปได้ดังนี้

คัมภีร์สัททนีติปกรณ์ ซึ่งแต่งในราวคริสต์ศตวรรษที่ 13 เป็นคัมภีร์ที่อธิบายถึงวิธีการ และหลักเกณฑ์ในการสร้างคำกิตก์ได้ละเอียดยิ่งกว่าคัมภีร์เล่มใด มีสูตรในตอนกิตก์กับทั้งหมด 242 สูตร เป็นสูตรที่อธิบายการสร้างคำกิตก์ 225 สูตร และการสร้างคำชนิดอื่น 17 สูตร

การสร้างคำกิตก์ในคัมภีร์สัททนีติปกรณ์ มีองค์ประกอบแยกได้เป็น 2 ส่วน คือ องค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อย

องค์ประกอบหลัก เป็นองค์ประกอบที่สำคัญซึ่งจะขาดไม่ได้ ในการสร้างคำกิตก์ ได้แก่ ธาตุ ปัจจัย และวิภัตตินาม

ธาตุ ใช้เป็นส่วนตั้ง มีลักษณะเช่นเดียวกับธาตุในอาชยาค ธาตุที่นำมาใช้ประกอบเป็นคำกิตก์มีทั้งหมด 262 ธาตุ ได้คำกิตก์ 937 คำ นอกจากจะใช้ธาตุตัวเดียวเป็นส่วนตั้งในการสร้างคำกิตก์แล้ว คัมภีร์สัททนีติปกรณ์ยังนำกลุ่มธาตุมาใช้เป็นส่วนตั้งได้ด้วย มีคำกิตก์ที่เกิดจากการสร้างคำโดยวิธีนี้ 3 คำ คือ ภูชโค, ภิสี และเมธา แต่ไม่มีกล่าวถึงการนำนามธาตุมาใช้เป็นส่วนตั้ง

ปัจจัย ใช้เป็นส่วนเติมข้างท้ายธาตุ หรือคำกริยา เป็นเครื่องหมายกำหนดความหมายของศัพท์ มีทั้งหมด 103 ปัจจัย เป็นปัจจัยตัทธิต 7 ปัจจัย ปัจจัยกิตก์ 93 ปัจจัย และเป็นได้ทั้งปัจจัยกิตก์และตัทธิต 3 ปัจจัย ปัจจัยที่เป็นกิตก์ได้หมด แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ กิจจปัจจัย มี 6 ปัจจัย และกิตปัจจัยมี 90 ปัจจัย ปัจจัย 103 ปัจจัย ในคัมภีร์สัททนีติปกรณ์ตอนกิตก์กับ

มีรูปตรงกับอนุชาติปัจจัยในคัมภีร์กัจจายนะและรูปสัทธี 47 ปัจจัย

วิภัตตินาม ใช้เป็นส่วนเติมข้างท้ายคำกิตก์ เพื่อให้สามารถนำไปใช้ในประโยคได้ เป็นตัวจำแนกหน้าที่ของศัพท์ มีทั้งหมด 14 ตัว แบ่งเป็น 7 วิภัตติ

องค์ประกอบย่อย เป็นองค์ประกอบที่ไม่สำคัญ จะมีหรือไม่มีก็ได้ ได้แก่พวกบทหน้าต่าง ๆ ซึ่งมีทั้งคำนามนาม คุณนาม สัพพนาม อุปสัค และนิบาต

ลักษณะการสร้างคำกิตก์ในคัมภีร์สัทธีติปกรณ์ มีดังนี้

1. เป็นการนำปัจจัยไปประกอบข้างท้ายธาตุ มีแบบ ดังนี้
  - 1.1 ธาตุ + ปัจจัยกิตก์
  - 1.2 ธาตุ + ธาตุ + ปัจจัยกิตก์
2. เป็นการนำปัจจัยไปประกอบข้างท้ายคำกริยา มีแบบ ดังนี้
  - 2.1 ธาตุ + วาจกปัจจัย + ปัจจัยกิตก์
  - 2.2 ธาตุ + ธาตุปัจจัย + ปัจจัยกิตก์

คำกิตก์ที่เกิดจากแบบการสร้างคำเหล่านี้ แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. อนพยยศัพท์ (Declinable) ได้แก่ คำกิตก์ที่สามารถนำไปแจกวิภัตตินาม-ได้ครบทั้ง 7 วิภัตติ มี 2 ชนิด คือ
  - 1.1 นามศัพท์ ได้แก่ คำกิตก์ที่ใช้เป็น
    - 1.1.1 นามนาม หรือที่เรียกว่า กริยานามนาม (Verbal Noun) ได้แก่ คำกิตก์ที่ใช้เป็นภาวสาธนะ
    - 1.1.2 คุณนาม หรือที่เรียกว่า กริยาคุณนาม (Verbal Adjective) ได้แก่ คำกิตก์ที่ใช้เป็นสาธนะที่เหลือ คำกิตก์ประเภทนี้บางคำสามารถใช้ได้เหมือนคำนามทั่วไป
  - 1.2 กริยาศัพท์ ได้แก่ คำกิตก์ที่สามารถใช้เป็นกริยาหลัก (Finite Verb)

ของประโยคได้เช่นเดียวกับกิริยาอาชยาด อย่างไรก็ตามคำกิตก์ประเภทนี้ เมื่อกล่าวโดยลักษณะที่แท้จริงแล้วก็จัดเป็นคุณนาม เพราะต้องแจกตามวิภัติ พจน์ และลิงค์ เช่นเดียวกับคำนามที่มันขยาย

2. อัพยศัพท์ (Indeclinable) คำกิตก์ที่ไม่สามารถนำไปแจกวิภัตินามได้ครบทั้ง 7 วิภัติ แจกและใช้แทนความหมายได้เฉพาะบางวิภัติเท่านั้น คำกิตก์ประเภทนี้ประกอบด้วย 6 ตัว คือ อานิ ตเว ตุ่ ตูน ตูวา และ ตูวาน

คำกิตก์เหล่านี้ล้วนจัดเป็นสาธนะต่าง ๆ เพื่อบ่งบอกความหมายตามที่ปัจจัยกำหนด โดยเฉพาะคำกิตก์ประเภทอนัพยศัพท์ สามารถนำไปตั้งวิเคราะห์เป็นรูปต่าง ๆ คือ กัตตรูป กัมมรูป และ ภาवरูป เพื่อแสดงให้เห็นที่มาและความหมายของคำกิตก์ที่เป็นสาธนะ

ในสาธนะทั้ง 7 กัตตสาธนะ กัมมสาธนะ ภาวสาธนะ ภารตสาธนะ และอิกรตสาธนะ มีใช้มาก อปาทานสาธนะ มีใช้น้อย ส่วนสัมปทานสาธนะ ในคัมภีร์สัททนีติปกรณ์ ตอนกิตกัปปิไม่มีตัวอย่างแสดงไว้เลย

วิทยานิพนธ์นี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเฉพาะเรื่องรูปแบบการสร้างคำกิตก์ในคัมภีร์สัททนีติปกรณ์เท่านั้น โดยพยายามเปรียบเทียบกับคัมภีร์บาลีไวยากรณ์เล่มอื่นเท่าที่เห็นว่าจำเป็น ยังมีประเด็นที่น่าสนใจ เช่น การสร้างคำตัดทิต ซึ่งเป็นเรื่องการใช้ปัจจัยแทนศัพท์ ตลอดจนการศึกษาเปรียบเทียบการสร้างคำกิตก์ในไวยากรณ์บาลีและสันสกฤต ซึ่งผู้วิจัยเชื่อว่า จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่การศึกษาภาษาทั้งสองเป็นอย่างยิ่ง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย